

Словник:

Закон - ЗАКОН з 12 березня 2022 року щодо допомоги громадянам України у зв'язку із озброєним конфліктом на території цієї держави.

Громадянин України - означає особу, яка має громадянство України, а також дружина чи чоловік громадянина України, який не має громадянства України, за умови, що він прибув на територію Польщі безпосередньо з території України у зв'язку з бойовими діями, що ведуться на території цієї держави.

Визнання легального перебування - якщо громадянин України чи громадянин України, який має Карту поляка, легально в'їхав на територію Польщі у період з 24 лютого 2022 року до дати, зазначеної у правилах, виданих на підставі ст. 4 Закону і заявляє про намір залишитись на території Польщі, його перебування на цій території вважається законним протягом 18 місяців рахуючи з дня 24 лютого 2022 року. Перебування дитини, народженої на території Польщі матір'ю, яка є зазначеною особою у першому реченні, також вважається законною, у період, що відноситься до матері та найближчих родичів громадянина України, який має Карту поляка.

Запитання 1 - Присвоєння номера PESEL.

Особі, яка перетнула кордон після 24 лютого 2022 року, на підставі заяви, поданої в будь-якій муніципальній установі, надається номер PESEL.

Заява подається особисто в гміні, за місцем знаходження, у письмовій формі з розбірливим власноручним підписом, заповненим заявником або працівником управління гміни на підставі даних, наданих заявником.

Від імені дітей заяву про присвоєння номера PESEL подає один із батьків, опікун, співробітник служби пробації, тимчасовий опікун або особа, яка доглядає за дитиною.

Додаток до заяви включає:

- 1) ім'я (імена);
- 2) прізвище;
- 3) унікальний реєстраційний номер, наданий органом влади України - ідентифікаційний номер;
- 4) громадянство;
- 5) ім'я матері неповнолітнього, якщо це документально підтверджено;
- 6) прізвище матері неповнолітнього, якщо це підтверджено документально;
- 7) ім'я батька неповнолітнього, якщо це документально підтверджено;
- 8) прізвище батька неповнолітнього, якщо це документально підтверджено;
- 9) номери PESEL батьків, якщо вони присвоєні та відомі;
- 10) дата народження;
- 11) місце народження;
- 12) країна народження;

Experto Pro Bono

Fundacja rozwoju świadomości obywatelskiej

- 13) стать;
- 14) дата в'їзду на територію Республіки Польща;
- 15) дата подання заяви;
- 16) позначку про те, чи були зібрані відбитки пальців;
- 17) відмітка про результат чи причини відсутності перевірки, зазначеної у ст. 14;
- 18) відомості про особу, яка здійснює догляд за дитиною, у тому числі номер PESEL та дані, зазначені у пунктах 1, 2, 4, 10, 13 та ст. 8 п. 24 Закону від 24 вересня 2010 р. про облік населення, а також вказівку на спорідненість з дитиною - за наявності такої, а за відсутності такої - іншу спорідненість між цією особою та дитиною;
- 19) заяву про прибуття на територію Республіки Польща безпосередньо з території України у зв'язку з воєнними діями, що проводяться на території цієї держави;
- 20) заяву про те, що особа є чоловіком чи дружиною громадянина України, який прибув на територію Республіки Польща безпосередньо з території України у зв'язку з військовими діями, що ведуться на території цієї держави;
- 21) заяву про достовірність даних, що містяться у заяві, та наступний пункт: "Кримінальна відповідальність за надання свідомо неправдивої інформації мені відома";
- 22) розбірливий власноручний підпис заявника або анотація працівника адміністрації гміни із зазначенням причини відсутності підпису;
- 23) власноручний підпис особи віком від 12 років або відмітка працівника адміністрації гміни про причину відсутності підпису.

До заявки додається кольорова фотографія розміром 3.5×4.5, що зображують обличчя від верхівки голови до верхньої частини плечей, так щоб воно займало 70-80 % фотографії, на одноколірному, світлому тлі, що представляють людину, що дивиться прямо, з відкритими очима, не закритим волоссям, з природним виразом обличчя, закритим ротом, а також відбивають природний колір шкіри, що представляє чітко очі іноземця, особливо зіниці; лінія очей іноземця повинна бути паралельно краю фотографії.

Адміністрація гміни підтверджує особу на підставі проїзного документа, Карті поляка або іншого документа з фотографією, що дозволяє ідентифікувати особу, а у випадку осіб молодше 18 років також документа, що підтверджує народження, та вносить дані до реєстру PESEL.

Підтвердження особи може здійснюватися на підставі визнаного недійсним документа, якщо він дозволяє ідентифікувати особу.

Питання 2 - Зарахування дитини до дитячого садка, школи, інтернату.

Зарахування дитини до школи чи дитячого садка здійснюється шляхом подання заяви директору школи чи дитячого садка. Державні початкові школи у районі, де проживає дитина, приймають дитину за місцем проживання. У разі вибору іншої початкової школи та загальноосвітніх шкіл це можливо залежно від наявності місць.

Питання 3 – Отримання квартири, підписання договору оренди.

Громадяни України, які зацікавлені в оренді квартири, можуть укласти договір оренди з її власником. За договором оренди орендодавець зобов'язується передати орендарю майно у користування певний чи невизначений термін, а орендар зобов'язується сплатити орендодавцю обумовлену орендну плату.

Experto Pro Bono

Fundacja rozwoju świadomości obywatelskiej

Важливо відзначити, що у разі тимчасової оренди (найм okazіональний), резолюції закону з дня 21 червня 2001 року про захист прав орендарів, житлового фонду муніципалітету про те що Арендатор (той хто знімає квартиру) повинен вказати житло (адрес), в яке він зможе виселитися в разі належних обставин - не застосовується до Громадян України.

Питання 4 - Отримання біометричного/закордонного паспорта для дорослої та дитини. Чи потрібний дітям закордонний паспорт?

Згідно з інформацією, розміщеною на сайті посольства України в Польщі, під час війни процедуру видачі закордонних паспортів було тимчасово припинено. Особа, яка має лише внутрішній український паспорт, має звернутися до Консульства за довідкою, що підтверджує особу та громадянство. Цей документ видається українською та польською мовами. Довідка видається як для дорослих, так і для дітей.

Для оформлення довідки потрібні такі документи:

1. Заява на отримання довідки (посилання на завантаження шаблону заяви: <https://poland.mfa.gov.ua/storage/app/sites/61/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96%20%D0%BF%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%202022/zayava-do-svidotstva.pdf>)
2. Оригінал та копія внутрішнього паспорта.
3. 2 фотографії 3,5 x 4,5.

У разі заяви для дитини - до неї мають бути додані:

1. Оригінал свідоцтва про народження дитини та його копія. За відсутності оригіналу свідоцтва про народження - відповідний витяг з державного реєстру записів актів цивільного стану.
2. 2 фотографії 3,5 x 4,5.

Довідка, що підтверджує особу та громадянство, не замінює закордонний паспорт та не дає права на перетин кордону.

Дитині не потрібен закордонний паспорт, якщо відомості про дитину внесені до закордонного паспорта одного або обох батьків.

Для внесення відомостей про дитину в закордонний паспорт батьків необхідно подати до Консульства такі документи:

1. Заява (посилання на завантаження шаблону заяви: <https://poland.mfa.gov.ua/storage/app/sites/61/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96%20%D0%BF%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%202022/zayava-vnesennia-informacii-pro-ditynu.pdf>)
2. Оригінал та копія свідоцтва про народження дитини. За відсутності оригіналу свідоцтва про народження - відповідний витяг з державного реєстру записів актів цивільного стану.
3. Закордонний паспорт батьків та їх копія.
4. Документ, що підтверджує зміну прізвища батьків (за наявності).
5. 2 фото дитини 3,5x4,5

Experto Pro Bono

Fundacja rozwoju świadomości obywatelskiej

Джерело: Сайт Посольства України у Польщі.

<https://poland.mfa.gov.ua/?fbclid=IwAR3N3l2LBC5KwRGnYswmAhyxjcuV2vfU8qfQi-zchxM5Kwc8nRIRy2aAOMk>

Питання 5 - Отримання дозволу на тимчасове проживання (побут часовий) на території Республіки Польща (для дорослої та дитини).

Громадянина України, перебування якого на території Республіки Польща є або вважається законним, видається дозвіл на тимчасове проживання після подання заяви.

Дозвіл на тимчасове проживання видається один раз на 3 роки, рахуючи з дня видачі рішення. Заява про видачу дозволу на тимчасове проживання подається громадянином України не раніше ніж через 9 місяців з дня в'їзду та не пізніше ніж протягом 18 місяців від дня 24 лютого 2022 року.

Заява, подана до закінчення 9 місяців з дати в'їзду, не розглядається воєводою.

Дозвіл на тимчасове проживання видається воєводою за місцем проживання громадянина України у день подання заяви. Зміна місця проживання громадянина України не впливає на територіальну юрисдикцію воєводи.

Громадянин України, який отримав дозвіл на тимчасове проживання, має право працювати на території Республіки Польща без необхідності отримання дозволу на роботу.

Питання 6 – Отримання дозволу на постійне проживання на території Республіки Польща (для дорослої та дитини).

Дозвіл на постійне проживання видається у випадках, зазначених у ст. 195 Закону про іноземців і стосується:

- Неповнолітньої дитини громадянина Польщі, яка залишається під її батьківською владою;
- Неповнолітньої дитини іноземця, яка отримала дозвіл на постійне проживання або дозвіл на проживання довгострокового резидента ЄС. або - дитини народженої протягом терміну дії дозволу на тимчасове проживання, виданого цьому іноземцю, або протягом періоду перебування цього іноземця на території Республіки Польща на підставі дозволу на проживання з гуманітарних міркувань, або дозволу на толерантне перебування, або у зв'язку з наданням статусу біженця або наданням додаткового захисту.
- Дружина чи чоловік громадянина Польщі, які:
 - одруженні згідно з законодавством Республіки Польща, з громадянином Польщі та одруженні не менше 3 років до дати подання заяви на отримання дозволу на постійне проживання, та - безпосередньо перед поданням цієї заяви він був безперервно на території Республіки Польща протягом не менше 2 років на підставі дозволу на тимчасове перебування, виданого у зв'язку з шлюбом із цим громадянином Польщі (стаття 158 (1) (1) Закону про іноземців) або у зв'язку з набуттям статусу біженця, додаткового захисту або дозволу на перебування з гуманітарних міркувань.
- Особи польського походження, які мають намір оселитися на території Республіки Польща на постійне проживання, і принаймні один з його батьків, бабусь і дідусів або двоє прадідусів та прадідусів були польською національності.
- Власник Карти поляка, який має намір поселитися на території Республіки Польща на постійне проживання.

Experto Pro Bono

Fundacja rozwoju świadomości obywatelskiej

Дозвіл на постійне проживання також може бути наданий:

- жертві злочину торгівлі людьми, яка:
 - знаходилися на території Польщі безпосередньо перед поданням заяви на отримання дозволу на постійне проживання протягом не менше ніж 1 року на підставі дозволу на тимчасове проживання для жертв торгівлі людьми,
 - особі яка співпрацювала із правоохоронними органами у кримінальному провадженні у справі про злочин, передбачений ст. 189a § 1 УК
 - має обґрунтовані побоювання щодо повернення до країни походження.
- Іноземець, який безпосередньо перед поданням заяви на отримання дозволу на постійне проживання безперервно перебував на території Республіки Польща протягом не менше 5 років на підставі статусу біженця, додаткового захисту або дозволу на проживання з гуманітарних причин.
- Іноземець, який безпосередньо перед поданням заяви про видачу дозволу на постійне проживання безперервно перебував на території Республіки Польща протягом не менше 10 років на підставі дозволу на толерантне перебування, виданого відповідно до ст. 351 пунктів 1 або 3 Закону про іноземців.
- Іноземець, якому надано притулок на території Республіки Польща.

Ви подаєте заяву на отримання дозволу на постійне проживання особисто, не пізніше ніж в останній день вашого законного перебування на території Республіки Польща.

У разі неповнолітнього іноземця - заяву на отримання дозволу на постійне проживання подають батьки або опікуни, призначені судом, або один із батьків або один із опікунів, призначених судом.

При поданні заяви про надання дозволу на постійне проживання іноземцю, який є неповнолітнім, який досяг 6-річного віку, потрібна його присутність.

Документи мають бути подані польською мовою у вигляді оригіналів, належним чином засвідчених ксерокопій або ксерокопій з оригіналами, доступними для ознайомлення.

Документи іноземною мовою мають бути перекладені польською мовою польським присяжним перекладачем.

Питання 7 - Отримання дозволу на роботу, працевлаштування, форми зайнятості у Польщі, сплата податків у зв'язку з цим, державна допомога у працевлаштуванні.

Громадянин України має право працювати на території Республіки Польща у період перебування відповідно до чинного законодавства, якщо:

1) його перебування на території Республіки Польща вважається законним або

2) є громадянином України, який законно проживає на території Республіки Польща

- якщо суб'єкт, який доручає виконання роботи, повідомив протягом 14 днів з дня початку роботи громадянина України - районну службу зайнятості за місцем перебування або місцем проживання суб'єкта про доручення виконання роботи цьому громадянину.

Громадянин України може зареєструватися в районній службі зайнятості та бути визнаним безробітним або тим, хто шукає роботу.

Громадянин України, перебування якого на території Республіки Польща вважається законним на підставі Закону або Закону від 12 грудня 2013 року про іноземців, може

Experto Pro Bono

Fundacja rozwoju świadomości obywatelskiej

провадити господарську діяльність на території Республіки Польща за тих самих умов, що й Громадяни Польщі за наявності номера PESEL.

Громадянин України, який отримав дозвіл на тимчасове проживання, має право працювати на території Республіки Польща без необхідності отримання дозволу на роботу.

Питання 8 – Відкриття банківського рахунку.

Список необхідних документів встановлює банк.

Питання 9 - Статус біженця: отримання титулу та суміжних прав.

Положення Закону не поширюється на особу зі статусом біженця.

Питання 10 – Отримання медичної допомоги.

Громадянин України, перебування якого на території Республіки Польща визнано законним відповідно до Закону, має право на отримання медичної допомоги, що надається на території Республіки Польща, за винятком санаторно-курортного лікування та санаторно-курортної реабілітації, а також адміністрування лікарських засобів, що видаються отримувачам програм політики охорони здоров'я компетентного міністра з питань охорони здоров'я, право на лікування за кордоном, відшкодування витрат на лікування за кордоном відповідно до директиви про «транскордонне лікування».

Медичну допомогу в Польщі, на таких самих правилах як і для застрахованих осіб, може отримати:

- a. Громадяни України, які безпосередньо перетнули польсько-український кордон,
 - b. подружжя громадян України, яке не має українського громадянства, але безпосередньо перетнуло польсько-український кордон,
 - c. Громадяни України з Картою поляка,
 - d. найближчі родичі громадянина України з Картою поляка,
- які в'їхали до Польщі з 24 лютого 2022 року.

Право на отримання медичної допомоги відповідно до Закону не мають особи, які до 24 лютого 2022 р. легально проживали у Польщі на підставі дозволу на проживання або мали статус біженця, або звернулися за отриманням такого статусу.

До «найближчих родичів» можуть належати: чоловік\дружина, родичі по висхідній лінії (батьки, дідуся та бабусі), нащадки (діти, онуки), рідні брати та сестри, пов'язані по одній лінії (зять, невістка, тесть, свекруха, шурина, невістка), пасинок, усиновлена особа та її чоловік, а також особа, яка проживає спільно з особою яка має таке право.

Запитання 11 - Свідоцтво про народження дитини, чи достатньо копії?

Ні. Згідно з інформацією, розміщеною на сайті Посольства України в Польщі, у ситуаціях, коли потрібний оригінал свідоцтва про народження дитини, його можна замінити відповідною випискою з державного реєстру записів актів цивільного стану.

Питання 12 - Період законного перебування в Польщі, на підставі положень Закону, перебування в Польщі на триваліший період.

Якщо громадянин України, який за згідно Закону легально в'їхав на територію Республіки Польща у період з 24 лютого 2022 року до дати, зазначеної у підзаконних актах, виданих на

Experto Pro Bono

Fundacja rozwoju świadomości obywatelskiej

підставі ст. 4 і заявляє про намір залишитись на території Республіки Польща, його перебування на цій території вважається законним протягом 18 місяців рахуючи від дня 24 лютого 2022 року. Тобто період законного перебування у Польщі відповідно до положень закону починається з моменту перетину кордону та діє до 24 серпня 2023 року.

Не раніше ніж через 9 місяців з дня в'їзду та не пізніше ніж через 18 місяців від дня 24 лютого 2022 року (тобто не пізніше 24 серпня 2023 року) громадянин України може подати заяву на отримання дозволу на тимчасове проживання.

Заява, подана до закінчення 9 місяців з дати в'їзду, не розглядатиметься. Дозвіл на тимчасове проживання видається один раз на 3 роки, рахуючи з дня видачі рішення.

Дозвіл на тимчасове проживання видається воєводою за місцем проживання громадянина України у день подання заяви. Зміна місця проживання громадянина України не впливає на територіальну юрисдикцію воєводи.

Громадянин України, який одержав дозвіл на тимчасове проживання, має право працювати на території Республіки Польща без необхідності отримання дозволу на роботу.

Питання 13 - Перетин кордону Республіки Польща без паспорта та початок роботи.

Особа, яка перетинає кордон Республіки Польща без закордонного паспорта, зобов'язана подати заяву на отримання номера PESEL. Після отримання номера PESEL така особа може працювати легально.

Питання 14 – Початок вищої освіти в Польщі – необхідні документи.

Громадянин Польщі або Громадянин України, чиє перебування на території Республіки Польща вважається законним, які 24 лютого 2022 року були студентами ВНЗ, що діє в Україні, і які заявляють, що цього дня вони навчалися на певному курсі вчаться за цією спеціальністю та рівнем навчання у ВНЗ, що діє в Україні, та не мають документів, що засвідчують періоди навчання, здані іспити, заліки або стажування, видані цим вузом, відповідні періоди навчання можуть бути визнані шляхом перевірки досягнутих результатів навчання.

ВНЗ, в який подає заяву особа про прийом на навчання, перевіряє досягнуті результати навчання відповідно до встановлених ним правил.

У разі виявлення відмінностей у програмі навчання або результатах навчання, університет може зобов'язати студента скласти певні іспити або пройти стажування.

Питання 15 – Громадянин Узбекистану знаходиться на території Республіки Польща з дітьми, які є громадянами України – відповідно до положень закону.

Щоразу, коли в Законі йдеться про громадянина України, він також означає дружину чи чоловіка громадянина України, який не має громадянства України, за умови, що він прибув на територію Польщі безпосередньо з території України у зв'язку з бойовими діями, що ведуться на території цієї держави.

Питання 16 - Чи може громадянин України з групою інвалідності отримувати пенсію з інвалідності чи іншу допомогу у Польщі? Які документи потрібні?

Громадянину України, який проживає на території Республіки Польща, перебування якого на території Республіки Польща визнано законним відповідно до Закону і який внесений до реєстру PESEL, може бути надана грошова та безготівкова допомога, на умовах та в порядку Закону від 12 березня 2004 року про соціальну допомогу.

Громадянин України, звертаючись за допомогою з соціальної допомоги, подає декларацію про своє особисте, сімейне, прибуткове та матеріальне становище.

Адміністрація гміни за місцем проживання особи, яка клопочеться про цю допомогу, правомочна надавати допомогу.

Питання 17 - Дозвіл на тимчасове проживання в Польщі.

Не раніше ніж через 9 місяців з дня в'їзду та не пізніше ніж через 18 місяців з 24 лютого 2022 року (тобто не пізніше 24 серпня 2023 року) громадянин України може подати заяву на отримання дозволу на тимчасове проживання. Заява, подана до закінчення 9 місяців з дати н в'їзду, не розглядатиметься. Дозвіл на тимчасове проживання видається один раз на 3 роки, рахуючи з дня видачі рішення.

Дозвіл на тимчасове проживання видається воєводою за місцем проживання громадянина України у день подання заяви. Зміна місця проживання громадянина України не впливає на територіальну юрисдикцію воєводи.

Громадянин України, який отримав дозвіл на тимчасове проживання, має право працювати на території Республіки Польща без необхідності отримання дозволу на роботу.

Питання 18 - Виїзд із Польщі до інших країн ЄС на підставі внутрішнього українського паспорта.

Правила в'їзду на територію інших країн ЄС, у тому числі перелік документів, що дозволяють перетин кордону, регулюються законодавством цих країн.

Тому, якщо ви хочете виїхати в іншу країну ЄС з території Республіки Польща, зверніться до посольства України в цій державі або до посольства цієї держави в Польщі.

Джерело: <https://poland.mfa.gov.ua/konsulski-pitannya/informaciya-dlya-gromadyan-ukrayini-yaki-pribuli-do-polshchi-ryatuyuchis-vid-vijni/najchastishe-zadavani-pitannya-standom-na-18032022>

https://ec.europa.eu/info/index_en

Питання 19 - Перебування біля Республіки Польща - необхідні документи.

Документ, що підтверджує особу, громадянство та законність перебування за змістом Закону. Бажано отримати номер PESEL щоб користуватись з прав передбачених Законом. Заяву про надання номеру PESEL треба скласти не пізніше ніж протягом 60 днів з дня в'їзду.

У заяві на PESEL є поле з датою в'їзду до Польщі та причинами відсутності перевірки (реєстрації). За відсутності підтвердження про перетин кордону (тобто коли в'їзд не є зареєстрований командиром поста Прикордонної служби при прикордонному контролі) необхідно подати заяву Головнокомандувачу Прикордонної служби та зареєструвати перебування громадянина України на території Республіки Польща, не пізніше ніж протягом 60 днів з дня в'їзду на територію Республіки Польща.

Питання 20 – Повернення в Україну без закордонного паспорта.

Питання слід направити до Державної прикордонної служби України.

Experto Pro Bono

Fundacja rozwoju świadomości obywatelskiej

Запитання 21 - У паспорті немає штампу з датою перетину кордону після 24.02.2022, як отримати довідку про перетин кордону після цієї дати?

У заяві на надання номеру PESEL є поле з датою в'їзду до Польщі та причинами відсутності перевірки (реєстрації). За відсутності підтвердження про перетин кордону (тобто коли в'їзд не є зареєстрований командиром поста Прикордонної служби при прикордонному контролі і немає дати перетину кордону) необхідно подати заяву Головнокомандувача Прикордонної служби Польщі та зареєструвати перебування громадянина України на території Республіки Польща, не пізніше ніж протягом 60 днів з дня в'їзду на територію Республіки Польща.

Правові акти:

Закон від 12 березня 2022 року щодо допомоги громадянам України у зв'язку із збройним конфліктом на території цієї держави

АКТ від 6 серпня 2010 р. про посвідчення особи

ЗАКОН від 20 квітня 2004 р. про сприяння зайнятості та інститути ринку праці

ЗАКОН від 12 грудня 2013 р. про іноземців

ЗАКОН від 12 березня 2004 р. про соціальну допомогу